

Çocuk Depresif Belirti Değerlendirme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuk Depresif Belirti Değerlendirme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18727>

Özet

Çocuk Depresif Belirti Değerlendirme Ölçeği (ÇDBÖ), çocuklarda depresyon belirtilerinin sıklığı ve şiddetini ölçmek amacıyla geliştirilmiş öz bildirim dayalı bir psikometrik araçtır. 2020 yılında Erol, Zabcı ve Şimşek tarafından geliştirilen bu ölçek, klinik ve araştırma ortamlarında çocuklardaki depresif semptomatolojiyi kapsamlı bir şekilde değerlendirmeyi hedefler. Ölçek, 56 maddeden oluşmakta ve 5'li Likert ölçeği formatında derecelendirilmektedir. Yapılan psikometrik çalışmalar, ölçeğin yüksek düzeyde geçerli ve güvenilir olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk depresyonu, Depresif belirti, Ölçek geliştirme, Psikometrik özellikler, Geçerlik, Güvenirlilik.

Yazarlar

Elif Erol, Nevin Zabcı, Ö. Faruk Şimşek

Amaç

Çocuk Depresif Belirti Değerlendirme Ölçeği'nin temel amacı, Türkçe konuşan çocuk popülasyonunda depresif belirtilerin varlığını ve düzeyini standart ve güvenilir bir biçimde tespit etmektir. Ölçek, çocuk ve ergen ruh sağlığı alanında çalışan uzmanlara, depresyon spektrumundaki duygusal ve bilişsel semptomları derinlemesine inceleme imkanı sunmak üzere tasarlanmıştır.

Yapı (Konstrukt)

Ölçek, çocuklarda görülen depresif semptomatolojiyi ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Bu yapı, Uluslararası Hastalık Sınıflandırması (ICD) ve Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı (DSM) kriterlerine uygun olarak, duygudurum bozuklukları, anhedoni, uyku ve iştah değişiklikleri, suçluluk duyguları, enerji düşüklüğü ve intihar düşünceleri gibi temel depresif belirti alanları kapsamaktadır. Ölçek, bu belirtilerin sıklığı (1: "hiçbir zaman"dan 5: "her zaman"a kadar) derecelendirilerek konstruktun şiddetini belirler.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme aşamasında kapsamlı geçerlilik analizleri yürütülmüştür. Yapı geçerliliğini desteklemek amacıyla yapılan analizlerde Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri 0.97 gibi oldukça yüksek bir değer olarak bulunmuştur. Bu sonuç, verilerin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun olduğunu göstermektedir.

Ölçüt geçerli?ini de?erlendirmek için ise Pearson korelasyon analizi uygulanm??t?r. ÇDBÖ ile hali haz?rda kullan?lan ve geçerlili?i kan?tlanm?? bir araç olan Conners' Ana Baba Derecelendirme Ölçeği-K'sa Form (CADOÖ-48) aras?ndaki ili?kiye bak?lm??t?r. Analizler sonucunda, ÇDBÖ'nün CADOÖ-48 ile birçok boyutta istatistiksel olarak orta ve yüksek düzeyde anlamlı? korelasyonlar sergiledi?i saptanm??t?r. Bu bulgular, ölçe?in depresif belirtileri ölçme kapasitesinin di?er davran??sal sorunlar? ölçen ölçeklerle tutarlı? oldu?unu kan?tlamaktadır.

Güvenirlik

Çocuk Depresif Belirti De?erlendirme Ölçeği'nin güvenilirli?i, hem iç tutarlılık hem de zamana ba?lı? kararlılık aç?s?ndan incelenmi?tir. ?ç tutarlılık analizleri sonucunda, ölçe?in toplam puanı için hesaplanan Cronbach alfa katsayı?s? 0.95 olarak belirlenmi?tir. Bu de?er, ölçek maddelerinin ayn? yapıyı ölçme konusunda son derece yüksek bir tutarlılık?a sahip oldu?unu göstermektedir.

Ölçe?in farklı? zamanlarda yapı?lan ölçümlere kar?? duyarlılık?n? ve kararlılık?n? belirlemek amacıyla test-tekrar test yöntemi uygulanm??t?r. İlk uygulama ile son uygulama aras?ndaki korelasyon katsayı?lar? 0.86 ile 0.95 aras?nda de?i?en de?erlerde bulunmu?tur. Elde edilen bu yüksek korelasyonlar, ÇDBÖ'nün zaman içinde tutarlı? sonuçlar üreterek güvenilir bir ölçüm aracı? oldu?unu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirme sürecinde faktör yapı?s?n?n incelendi?i ve KMO de?erinin 0.97 oldu?u belirtilmi?tir. Bu de?er, veri setinin faktörle?tirme için ideal oldu?unu gösterse de, kaynak içerikte ölçe?in kaç faktörlü bir yapıya sahip oldu?u veya faktör yüklerinin da??ılım? gibi detaylı? sonuçlar yer almamaktadır. Yüksek KMO de?eri, ölçe?in yapısal geçerlili?inin güçlü? bir ?ekilde desteklendi?ini ve maddeler aras? korelasyonun yüksek oldu?unu i?aret etmektedir.

Ölçüm Aracı? Detayları

Test Türü:

Geli?tirme (Yeni bir öz bildirim ölçeği)

Format:

56 maddeden olu?an ve 5'li Likert ölçeği format?nda derecelendirilen anket.

Mevcut Diller:

Türkçe

Popülasyon Grubu:

Çocuklar

Yaş Grubu:

Kaynak içerikte spesifik yaş aralığı belirtilmemiştir, ancak "Çocuk" ifadesi genellikle 6-12 yaş aralığını veya erken ergenlik dönemini kapsar.

Popülasyon Detayları:

Ölçek, Türkiye'deki çocuk popülasyonu üzerinde geliştirilmiş ve standardize edilmiştir.

Test Metodolojisi:

Öz bildirim. Derecelendirme şu şekildedir: 1- "hiçbir zaman", 2- "nadiren", 3- "bazen", 4- "sık sık", 5- "her zaman".

Anahtar Kelimeler

Çocuk ruh sağlığı, Depresif semptomatoloji, Psikolojik değerlendirme, Cronbach alfa, Test-tekrar test, Korelasyon analizi.

Yazarlar**Yazar ORCID Tanımları:**

Belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri:

Belirtilmemiştir.

Yayın Adresi:

Sorumlu yazar Elif Erol için iletişim e-postası: elifkoca5@yahoo.com

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2020 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanıma dair izinler ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Elif Erol ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-postası: elifkoca5@yahoo.com.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı bilgilere aşağıdaki bağlantılardan erişilebilir:

Makale Bağlantısı: anadolupsikiyatri.net

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: cocuk-depresif-belirti-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Erol, E., Zabcı, N., ve Şimşek, Ö. F. (2020). Çocuk Depresif Belirti Ölçeği geliştirme. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 21(ek2), 14-20. doi: 10.5455/apd.105601

Çocuk Depresif Belirti Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek toplam 56 maddeden oluşmaktadır. Kaynak içerikte maddelerin listesi sunulmamıştır.